

Tetanozi

Çfarë është tetanozi?

Tetanozi është një sëmundje e dhimbshme, shpesh fatale. Bakteret që gjenden në tokë ose në pleh organik çlirojnë një toksinë dhe shkaktojnë spazma të dhimbshme muskulore dhe të muskujve të përtypjes. Efektet përhapen duke shkaktuar konvulsione, vështirësi në frymëmarrje dhe ritme jonormale të zemrës.

Si infektohen njerëzit me tetanoz?

Bakteret nga toka ose plehu organik hyjnë në trup përmes prerjeve të hapura dhe djegieve. Plaga mund të jetë aq e vogël ose e parëndësishme sa vendi i shpimit nga një gjilpërë. Tetanozi nuk është ngjitës (nuk përhapet nga personi në person). Njerëzit e marrin tetanozin nga mjedisi dhe jo nga njerëzit e tjerë.

Cilat janë simptomat e tetanozit?

Simptomat e përgjithshme shfaqen në 80% të rasteve. Simptoma e parë është spazma e rëndë e muskujve që ndihet në muskujt e qafës dhe nofullës (muskujt e përtypjes). Kjo mund të pasohet nga spazma të dhimbshme të muskujve në shpinë, bark dhe gjymtyrë. Mund të shkaktohen fraktura nga kontraktimet e dhunshme. Mund të zhvillohet vështirësi në frymëmarrje dhe në qëllitje. Spazma në pjesën e laringut mund të shkaktojë vdekje të menjëhershme. Sëmundja mbetet e rëndë për 1 deri në 4 javë dhe pastaj zbutet gradualisht. Vdekja mund të ndodhë në 10%-25% të rasteve.

Tetanozi është një sëmundje shumë e rëndë. Rreziku është më i madh për të rinjtë ose ata mbi 60 vjeç. Te foshnjat, tetanozi mund të çojë në dëmtim të përhershëm të trurit për shkak të humbjes së oksigjenit. Frakturat e gjymtyrëve dhe shtyllës kurrizore mund të çojnë në paaftësi të përhershme. Nga njerëzit që sëmuren nga tetanozi, 1 në 10 persona vdes. Spazmat e rënda të muskujve ndërhyjnë në frymëmarrje.

Megjithëse tetanozi tani është i rrallë në Irlandë si rezultat i programeve rutinë të imunizimit, bakteret që shkaktojnë sëmundjen janë ende të pranishme në tokë. Ato nuk mund të zhduken nga mjedisi ynë. Mënyra e vetme për të mbrojtur veten nga tetanozi është vaksinimi.

Kush duhet ta marrë vaksinën e tetanozit?

Tetanozi parandalohet me anë të vaksinimit.

Vaksina e tetanozit u jepet të gjithë fëmijëve si pjesë e vaksinës 6 në 1 në moshën 2, 4 dhe 6 muajshe.

Vaksina 6 në 1 mbron kundër difterisë, hepatitit B, Hib (Haemophilus Influenzae b), pertusis (kolla e mirë), poliomielitit dhe tetanozit.

Një dozë përforcuese e vaksinës jepet në moshën 4-5 vjeç ([vaksina 4 në 1](#)) që mbron kundër difterisë, pertusis (kolla e mirë), poliomielitit dhe tetanozit.

Një dozë tjetër përforcuese jepet në vitin e 1^{-rë} të shkollës së mesme ([vaksina Tdap](#)) që mbron kundër difterisë, pertusis (kolla e mirë) dhe tetanozit.

Nëse ju apo fëmija juaj ka nevojë për vaksinim ose nuk jeni të sigurt për statusin e vaksinimit tuaj apo të fëmijës suaj, kontaktoni mjekun tuaj të përgjithshëm për këshillim.

Kush nuk duhet ta marrë vaksinën e tetanozit?

Ka shumë pak njerëz që nuk duhet ta marrin vaksinën e tetanozit. Fëmija juaj nuk duhet ta marrë vaksinën nëse ka pasur një reaksion të rëndë alergjik (anafilaksi) ndaj një doze të mëparshme të vaksinës ose ndonjë pjese të vaksinës.

Çfarë duhet pritur pas marrjes së vaksinës së tetanozit?

Pas marrjes së vaksinës, fëmija juaj mund të ketë siklet, skuqje ose ënjtje rreth vendit ku është bërë injeksioni. Ai mund të jetë nervoz dhe të ketë temperaturë.

Nëse kjo ndodh, ju mund t'i jepni atij paracetamol ose ibuprofen. Ju gjithashtu duhet t'i jepni atij shumë lëngje për të pirë. Sigurohuni që ai nuk është shumë i ngrohtë dhe që rrobat e tij nuk fërkohen në vendin e injektimit.

Fëmijët zakonisht shërohen nga këto efekte anësore të vogla brenda një ose dy ditësh

Efektet anësore të rënda janë shumë të rralla.

Si funksionon vakcina e tetanozit?

Vaksina përbëhet nga toksina të inaktivizuara nga bakteret e tetanozit, kjo quhet një preparat toksoid. Vaksinimi stimulon trupin të prodhojë serum anti-toksinë.

Një total prej pesë dozash të vaksinës që përmban toksoid tetanozi në intervalet e duhura, konsiderohet se japin imunitet të përjetshëm. Shërimi nga tetanozi mund të mos rezultojë në imunitet dhe këshillohet vaksinimi pas kalimit të tetanozit.

Sa efektiv është tetanozi që përmban vakcina?

Pothuajse 100% e fëmijëve janë imunë ndaj tetanozit pas marrjes së dozave të rekomanduara të vaksinës.

Ku mund të mësoj më shumë?

Flitni me një punonjës profesionist shëndetësor të besuar dhe vizitoni www.immunisation.ie